

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

SEVRUK I. EXPORT-PROMOTION OF UKRAINE IN THE GLOBAL MARKET OF IT SERVICES	143
KRYKLYVETS O. PECULIARITIES OF IT SECTOR IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW	145
КУЗЬМУК І.Я. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРТАП – ПРОЕКТАХ В УКРАЇНІ	147
ЛЕВІЦКІ В.Р., ТОВТ Т.Й. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ	150
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОГДАН С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	153
МАКСИМЕНКО Д.В., ІВАНЧИШИНА Т.С. ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА	156
ХАУСТОВА К.М., ЧУЙКО О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	159
ХАУСТОВА К.М., ІВАНОВА Я.І. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	161

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

ГОБЛИК В.В. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ	163
ГЕГЕДОШ К.В., ЧУЧКА І.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	164
ГРИЦЬКО В.В., КАЛІЙ О.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	167
ДОБОШ О.М., БАТИН Т.М. ЯКІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ПОНЯТТЯ	169
ОРБАН В. В. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	171
СТРУНГАР А.В., ПЛИСЕНКО Г.П. OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ	174
ТОВКАНЕЦЬ О.С. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНИХ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ	176
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	178
ФЕСР О.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	180

У сучасних умовах, коли ринок надзвичайно конкурентний та швидко змінюється, використання таких технологій може стати вирішальним фактором успіху стартап-проекту, тому актуальність використання цифрових фінансових технологій у стартап-проектах не може бути переоцінена.

Список використаних джерел:

1. Безпалый, Р. В. (2021). Фінтех-інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. Інвестиції: практика та досвід, (2), 44-49.
2. Мусіян Є. А., Рябушка Л. Б. Сучасні напрямки використання фінансових технологій в Україні // Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22-24 листопада 2021 р. Суми : Сумський державний університет, 2021. 162-165
3. Нагорний, П. Д. (2020). Розвиток фінтеху в Україні: перспективи з погляду на тенденції регулятора. Економічні науки. Вісник Хмельницького національного університету, (2), 280. 48-53.

УДК 352.65

В.Р. ЛЕВІЦКІ

здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

Т.Й. ТОВТ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ

Сучасні темпи глобального розвитку вказують на те, що цифрові технології надзвичайно швидко поширюються у сферах виробництва, ІТ, науки та бізнесу, що визначає нові вимоги щодо планування та управління проектами.

Традиційною моделлю для управління проектами тривалий час залишалася каскадна (водоспадна) модель (Waterfall model), представлена у 1970 році в роботі W. Rouse [1], яка передбачала, що кожен етап розробки проекту, який відповідає певному життєвому циклу, продовжує попередній. Відтак, перехід на новий етап міг відбутися тільки після завершення попереднього. Така методологія унеможлилювала внесення змін до закінчення розробки продукту, а також мала формальний підхід до послідовності процесу роботи.

Поява значної кількості конкуруючих компаній у галузі ІТ-бізнесу на українському ринку, які надають послуги з розробки програмного забезпечення, постійний прогрес інформаційних технологій, активний розвиток програмних продуктів, зростання рівня невизначеності та ризику – все це є передумовами для удосконалення методів управління проектами, пошуку нових способів організації управління. Це призвело до необхідності переходу на гнучкі та адаптивні методології, використання яких дає змогу швидко реагувати на зміни та ризику, що виникають під час розробки ІТ-проектів та

безпосередньо адаптувати сам проект під потреби ринку або середовища, в якому відбувається його розробка.

Різноманітні методології гнучкого управління з широким спектром інструментів, які допомагають досягнути поставлених цілей проекту стають все більш доступними та популярними. Поміж усіх методів управління проектами одним із найпоширеніших на сьогоднішній день є Agile-методологія. За допомогою її принципів та методик розробляються масштабні програми та додатки, організується ефективна робота різних колективів, забезпечується швидке досягнення поставленого результату зі зручністю планування його підсумкових характеристик. Agile-підхід чудово зарекомендував себе практично у всіх сферах, починаючи від програмування та WEB-розробки та закінчуючи банківською та виробничою сферами.

Стрімке зростання популярності Agile методологій в процесі управління IT-проектами відбулося після розробки та прийняття в лютому 2001 року Agile Manifesto («Маніфесту гнучкої методології розробки програмного забезпечення») [2], який став альтернативою існуючим практикам розробки програмного забезпечення та визначив основні цінності та принципи, якими повинні керуватися команди розробників для успішної реалізації IT-проектів.

Найбільш ефективною ця управлінська технологія є при організації діяльності малих та середніх команд. Головною особливістю Agile-підходу є можливість залучити до роботи над проектом усіх зацікавлених осіб – при цьому кожен із них є самостійним фахівцем із індивідуальною сферою діяльності та інтересів. Це дозволяє не обмежувати діяльність виконавців виключно розпорядженнями керівництва та виконувати свою роботу з більшою свободою дій [3].

Важливою особливістю Agile є можливість нелінійної реалізації комплексного завдання. Впровадження гнучких методологій управління проектами, надає можливість виконувати одночасно декілька етапів, а не переходити до наступного лише після завершення попереднього. Це значно підвищує і продуктивність команди, і швидкість її роботи. Можна виділити наступні принципи Agile-підходу:

- фокусування всієї діяльності на цілях та потребах клієнта;
- спрощення організаційної структури управлінських процесів – під час використання Agile можна відмовитися від складної багаторівневої структури колективу;
- побудова роботи відбувається у вигляді коротких циклів, після кожного з яких підсумовуються проміжні результати;
- збільшення повноважень працівників;
- активне використання зворотнього зв'язку – Agile передбачає активне спілкування всіх членів команди, замовника та інших зацікавлених осіб.

Сімейство гнучких методологій Agile включає в себе такі ітеративно-інкрементальні підходи до управління проектами, як Scrum, Lean, Kanban та інші методи [3]. Для стандартизації знань з використання гнучких методологій, Project Management Institute (PMI) [4] та Agile Alliance розробили стандарт Disciplined Agile та сертифікаційну програму PMI Agile Certified Practitioner (PMI-ACP), які швидко набувають популярності [5].

Scrum – це методологія управління проектами, яка використовується для розробки програмного забезпечення та інших продуктів. Вона базується на принципах колективної роботи, зворотнього зв'язку та гнучкості, які допомагають команді досягати вищої ефективності та якості роботи. Основними компонентами Scrum є: продуктивний беклог, спринти, канбан-дошка та ретроспектива. Продуктивний беклог – список завдань та вимог, які необхідно виконати для досягнення цілей проекту. Спринт – короткий період часу (зазвичай від 1 до 4 тижнів) протягом якого команда розробляє та тестує функціональність продукту. Канбан-дошка використовується для візуалізації поточного стану завдань та прогресу команди. Ретроспектива – регулярне зібрання команди, на

якому обговорюються досягнуті результати та ідентифікуються можливості для покращення процесу [6].

Scrum має безліч переваг, таких як підвищення прозорості процесу, прискорення доставки продукту та покращення якості роботи. Ця методологія підходить для команд, які працюють над проектами з невизначеними або змінюючимися вимогами, а також для команд, які хочуть покращити свою ефективність та комунікацію.

Система управління Lean спрямована на мінімізацію витрат та максимізацію цінності (value) продукту для клієнта. Ця система заснована на принципах, які дозволяють ефективно організувати виробництво та забезпечувати високу якість продукту за мінімальних витрат. Основними компонентами Lean є: створення цінності для клієнта, забезпечення потоку робіт, видалення зайвих операцій та пошук постійного покращення. Щоб забезпечити високу якість продукту та задоволення клієнтів, Lean допомагає команді визначити, які кроки не потрібні для створення цінності, та вилучити їх, що дозволяє знизити витрати та час виробництва.

Загалом, Lean є потужною системою управління, яка дозволяє забезпечити високу якість продукту та задоволення клієнтів, знизити витрати та час виробництва, а також створити постійну систему покращення. Це допомагає команді бути більш ефективною та конкурентоспроможною на ринку [7].

Головною ідеєю Kanban є візуальне представлення завдань та їх потоку на дошці (Kanban Board), де кожне завдання є карткою, яка рухається по колонках (стадіям виконання) від початкового етапу до завершення. Kanban дозволяє команді ефективно планувати та пріоритезувати завдання, контролювати виконання та швидко реагувати на зміни у вимогах проекту. Основними принципами Kanban є обмеження роботи в процесі, забезпечення потоку робіт та зосередження на візуальному контролі. Завдання виконуються по одному, згідно з пріоритетами, що забезпечує контроль над завданнями та потоком робіт. Візуальне представлення завдань на Kanban Board дозволяє команді бачити всі завдання в роботі, їх поточний статус та час виконання. Це забезпечує зосередженість на важливих завданнях та мінімізує можливість забуття або затримки в їх виконанні.

Взагалі, Kanban є простою та ефективною методологією управління проектами, яка дозволяє команді контролювати потік робіт, пріоритезувати завдання та забезпечувати постійний контроль над виконанням проекту.

Отже, за допомогою вищенаведених підходів можливо успішно застосовувати принципи Agile-методології управління проектними командами, основною метою якої є підвищення результативності ІТ компаній та оптимізація їх часових і ресурсних витрат.

Список використаних джерел:

1. Royce W. Managing the Development of Large Software Systems: Concepts and Techniques. 1970. URL: <https://www-scf.usc.edu/~csci201/lectures/Lecture11/royce1970.pdf>.
2. Agile Manifesto. Manifesto for Agile Software Development, 2001. URL: <http://agilemanifesto.org> (дата звернення: 08.04.2023).
3. Мартін Роберт: Чистий Agile: назад до основ / пер. з англ. В. Луненко. Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2021. 224 с.
4. Ambler, S., & Lines, M. Choose your WoW: A Disciplined Agile Delivery Handbook for Optimizing Your Way of Working. Project Management Institute, 2020.
5. Jovanović M. et al. The Agile approach in industrial and software engineering project management //Journal of Applied Engineering Science. 2015. Т. 13. No. 4. С. 211-214.
6. Project Management Institute, Inc., 2021: Настанова до зводу знань з управління проектами (Настанова РМВОК). Сьоме видання. С. 110-112.

7. Lean Enterprise Institute, Inc. URL: <https://www.lean.org/explore-lean> (дата звернення: 09.04.2023).

УДК 338.45:630:330.341.1

А.Г. ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

С.В. БОГДАН

здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Лісове господарство належить до господарських комплексів, що мають стратегічне значення для національної економіки в сучасних умовах, оскільки охоплює всі процеси, що пов'язані з відтворенням та використанням лісу. В структурі ВВП України лісове господарство займає незначну частку (0,5-0,6%), але динаміка обсягів продукції (робіт, послуг) лісового господарства та продукції лісозаготівель протягом 2000-2023 рр. залишається позитивною [1], що актуалізує управління його розвитком.

Підприємства лісового господарства – це специфічні організаційні структури, котрі займаються посадкою та вирощуванням лісу, доглядом за лісом, а також заготівлею та реалізацією лісової продукції. Особливістю готової продукції у лісовому господарстві є те, що джерелом її утворення є лісові ресурси. Продукцією є деревина, отримана в результаті рубок ведення лісового господарства та розкрязування дерев на сортименти [2].

Аналіз практики функціонування та наукових праць по даній проблемі дозволяє виділити наступні основні проблеми, що стосуються розвитку вітчизняних підприємств лісового господарства: недосконалу нормативно-правову базу щодо ведення лісового господарства та лісових відносин; недосконалість управління лісами, що належать до різних форм власності; відсутність правових та економічних механізмів стимулювання запровадження природоохоронних технологій, охорони, захисту, відновлення лісів; зростання антропогенного навантаження на лісові екосистеми; недосконалість фінансового та економічного механізму розвитку лісових господарств; недосконалість податкової бази, яка не враховує довгострокового періоду лісовирощення; ріст самовільних рубок лісів тощо.

З огляду на це до перспективних напрямків розвитку лісових господарств в сучасних умовах слід віднести:

- 1) освоєння нових, у тому числі і міжнародних ринків збуту традиційної та інноваційної лісової продукції шляхом використання ефективних маркетингових інструментів її просування на ринок;
- 2) впровадження інноваційних технологій у діяльність лісових господарств;
- 3) постійний контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів;
- 4) використання лісів з туристично-рекреаційною метою та розвиток побічного користування;
- 5) розбудову і ремонт лісовозних доріг на території Держлісфонду.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>